

URHEILUOIKEUS

Heikki Halila – Olli Norros

Copyright © Alma Talent Oy ja tekijät
Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

ISBN 978-952-14-3147-0
ISBN 978-952-14-3148-7 (verkkokirja)

Kansi: Outi Pallari
Taitto: NotePad

Paino: BALTOprint
Liettua 2017

Palaute kirjasta: protoimitus@almamedia.fi

Sisällys pääpiirteittäin

I	Urheilu oikeuden yleiset opit	1
II	Urheilun kansanliike ja muut organisaatiot	55
III	Julkinen valta urheilutoiminnassa ja urheiluvetoonlyönti	107
IV	Urheilu ja Euroopan unionin oikeus	131
V	Perusoikeuksista urheilussa	153
VI	Urheilun toimijoiden oikeusasema	175
VII	Urheilun kurinpito	293
VIII	Doping	325
IX	Urheilukilpailut.....	373
X	Sponsorisopimus	423
XI	Immateriaali- ja televisiointioikeudet.....	445
XII	Vahingonkorvaus urheilussa.....	473
XIII	Urheilun riidanratkaisu	513
XIV	Rikosoikeus urheilutoiminnassa	555
XV	Urheilu ja ympäristöoikeus	595
XVI	Urheilu ja verotus	605

Sisällys

Alkusanat	V
Lyhenteet.....	XXI
I URHEILUOIKEUDEN YLEISET OPIT.....	1
1 Urheiluoikeus oikeusalueena	1
2 Urheilun oikeudellistuminen osana yhteiskunnan oikeudellistumista	4
3 Kiinnekohtia itsesääntelyyn ja oikeudelta suojattuun vyöhykkeeseen muilla kohdealueilla	7
4 Urheilun normit, sääntely ja itsesääntely.....	10
4.1 Lainsäädäntö	10
4.2 Itsesääntely	11
5 Urheilun autonomia	14
5.1 Tarkoittaako autonomia oikeudelta vapaata vyöhykettä?	14
5.2 Ajatuskokeita autonomian rajojen piirtämisessä	16
6 Itsesääntelyn ja autonomian yhteen kietoutuminen.	17
6.1 Itsesääntelyn kohdealueet.....	17
6.2 Itsesääntelyn institutionaalinen ja muu oikeudellinen tuki.....	19
7 Urheilutoiminnan ulottuvuudet oikeuden kannalta tarkasteltuina.....	20
8 Urheiluoikeuden tutkimus ja opetus sekä muita virstanpylväitä	22
8.1 Urheiluoikeuden tutkimus ja yliopisto-opetus	22
8.2 Urheilun oikeusturvalautakunta, Urheiluoikeuden yhdistys ja urheiluspesifinen lainsäädäntö.....	25
8.3 Urheilun oikeudellistuminen ja alan toimijat....	26

9	Urheilun oikeuden kohde ja doktriini	27
10	Kilpailuoikeuden vaikutus urheilutoimintaan	32
11	Etiikka urheilutoiminnassa	37
	11.1 Etiikka ja sen oikeudellistuminen.....	37
	11.2 Oikeudellistuneen etiikan soveltamistilanteita...	40
12	Urheilun oikeuden yleisiä ja kantavia periaatteita ...	42
13	Ylikansallinen urheiluoikeus ja <i>lex sportiva</i>	44
14	Urheilun oikeus eräissä vertailumaissa	47
	14.1 Vertailukohtia Euroopasta.....	47
	14.2 Joukkueurheilun erot Euroopassa ja Pohjois- Amerikassa.....	49
II	URHEILUN KANSANLIIKE JA MUUT ORGANISAATIOT	55
1	Kansanliikkeen ideologinen perusta ja urheiluorganisaatioiden pyramidimalli	55
2	Urheilun kansanliikkeen rakentuminen Suomessa	57
	2.1 Urheilun järjestötoiminnan viriäminen.....	57
	2.2 SVUL:n perustaminen ja toiminta.....	59
	2.3 Suomen urheilun järjestöllisen hajaannuksen vaihe.....	60
	2.4 Suomen Liikunta ja Urheilu ry:stä Valo ry:hyn ja Suomen Olympiakomiteaan kansallisena keskusjärjestönä	61
	2.5 Urheilun kansalliset ja kansainväliset lajiliitot ...	64
3	Lajiliitot ja liigat.....	68
4	Urheiluseurat.....	70
5	Muut yhdistykset.....	71
6	Urheilun yhdistyslainoppi.....	72
	6.1 Jäsenistökeskeinen aatteellinen toiminta	72
	6.2 Urheilujärjestön jäsenyys	76
	6.3 Yhdistystoiminnassa esiin tulevia vastuutilanteita	78
	6.4 Insolvenssi	81
7	Yhtiöt urheilutoiminnassa	85
8	Joukkue urheiluseuran kokonaisuudessa	87

8.1	Erilaisista joukkueista urheilussa	87
8.2	Joukkueiden kokoonpanon määräytyminen.....	88
8.3	Joukkueen status ja varainhankinta	92
8.4	Vastuu joukkueen velasta	93
8.5	Joukkueen varojen siirtyminen pelaajien vaihtaessa seuraa	96
8.6	Valo ry:n suositukset seuran, jaoston ja joukkueen taloussuhteista	98
9	Säätiöt urheilutoiminnassa	99
10	Olympialiike	100
10.1	Kansainvälinen olympiakomitea	100
10.2	Olympiakisojen järjestäminen.....	101
10.3	Kansalliset olympiakomiteat	105
III	JULKINEN VALTA URHEILUTOIMINNASSA JA URHEILUVEDONLYÖNTI.....	107
1	Ministeriöhallinnon rooli urheilutoiminnassa	107
2	Valtion liikuntaneuvosto	110
3	Liikuntalainsäädäntö.....	111
4	Liikunta kunnallisena peruspalveluna.....	113
5	Valtionavustusten myöntäminen ja valtionapupolitiikka	115
6	Urheilijan oikeus OKM:n apurahaan.....	120
7	Urheilua koskevista kansainvälisistä sopimuksista ..	121
8	Tarastin selvityksestä Urheilun eettisten asioiden neuvottelukuntaan	124
9	Urheiluedonlyönti.....	126
IV	URHEILU JA EUROOPAN UNIONIN OIKEUS.....	131
1	Pehmeästä kovaan sääntelyyn	131
2	Vapaata liikkuvuutta koskevat säännöt.....	137
3	Kielletyt kilpailunrajoitukset.....	139
4	Urheilupoikkeuksen tasot	141
4.1	Yleistä.....	141
4.2	Taso 1 – Ei-taloudellinen urheilu tai sääntö	141
4.3	Taso 2 – Urheilusta johtuvat säännöt	142

4.4	Taso 3 – Luontaiset säännöt.....	144
4.5	Taso 4 – Yleiset puolustusperusteet	147
V	PERUSOIKEUKSISTA URHEILUSSA.....	153
1	Perusoikeudellistumisen haaste urheiluoikeudelle ...	153
2	Perusoikeuksien systemaattisia kysymyksiä urheilun oikeuden kannalta	157
3	Perusoikeuksien vertikaalivaikutuksia urheilutoiminnassa.....	161
4	Perusoikeuksien horisontaalivaikutus urheilutoiminnassa.....	165
4.1	Horisontaalivaikutuksen yleiset periaatteet urheilutoiminnassa	165
4.2	Horisontaalivaikutus urheilun itsesääntelyn kannalta.....	166
4.2.1	Itsesääntely perusoikeuksien rajoitusperiaatteiden kannalta.....	166
4.2.2	Esimerkkitapauksina sananvapaus, urheiluväkivalta ja syrjäntäkielto	168
4.2.3	Esimerkkitapauksena doping	170
4.2.4	Esimerkkitapauksena urheilijoiden asut... ..	173
VI	URHEILUN TOIMIJOIDEN OIKEUSASEMA.....	175
1	Joukkueurheilijan pelaajasopimus	175
1.1	Johdanto.....	175
1.2	Edustus oikeus pelaajaan eli pelaajaoikeus.....	177
1.2.1	Pelaajaoikeuden sisältö	177
1.2.2	Pelaajaoikeuden sisällön haastaminen	179
1.2.3	Pelaajaoikeuden ja siirtokorvauksen panttaaminen	181
1.3	Pelaajasopimus työsopimuksena.....	182
1.4	Pelaajasopimuksen syntyminen ja normilähteet	188
1.5	Pelaajan oikeudet ja velvollisuudet	192
1.6	Pelaajasopimuksen päättymisen.....	197
1.7	Pelaajan siirtyminen seurasta toiseen kotimaan sarjoissa	202

1.8	Suomalaisten jääkiekkoilijoiden siirtyminen NHL:ään	206
1.9	Siirto- ja eräiden muiden kokoonpanosääntöjen hyväksyttävyyys EU-oikeutta vasten	209
2	Valmentajasopimus	218
2.1	Valmentajien statuksen systematisointia.....	218
2.2	Valmentajasuhteen kesto.....	221
2.3	Valmentajasuhteen sisältökuvaus.....	223
2.4	Sitouttaminen eettisiin periaatteisiin ja kurinpitoon	224
3	Agentit ja managerit urheilutoiminnassa	225
3.1	Yleistä ammattimaisista palveluntarjoajista urheilussa.....	225
3.2	Pelaaja-agentin toiminnan itsesäntely	228
3.3	Pelaaja-agenttien tehtävät ja oikeudet.....	233
3.4	Urheilumanagerin asema	234
4	Maajoukkuesopimukset	237
4.1	Joukkuelajin maajoukkuesopimus.....	237
4.2	Yksilölajien sopimukset liiton ja urheilijoiden kesken	241
5	Urheilijan kansalaisuus ja urheilijakansalaisuus	244
5.1	Kansallisuuteen perustuva oikeus osallistua urheilukilpailuihin.....	244
5.2	Urheilukansalaisuus ja urheilun itsesäntely	248
6	Erotuomarin toiminta ja oikeusasema	250
6.1	Erotuomarin linjaukset kilpailutoiminnassa	250
6.2	Oikeudenmukaisuuden toteutuminen – mahdollisuus puuttua jälkikäteen erotuomarin toimintaan.....	252
6.3	Erotuomarin sopimussuhteet	255
6.4	Erotuomarin status muissa suhteissa	258
7	Urheilijan tapaturma- ja eläketurva	262
8	Urheilu mediassa ja kielenkäyttö urheilussa	275
8.1	Yleistä.....	275
8.2	Urheilua koskeva uutisvälitys	277

8.3	Urheilussa hyväksyttävä kielenkäyttö ja itseilmaisuus.....	279
9	Sukupuoli ja tasa-arvo urheilutoiminnassa.....	282
9.1	Tasa-arvosta urheilussa ja sen järjestötoiminnassa	282
9.2	Naisten ja miesten lajit urheilussa	284
9.3	Urheilijan sukupuolen määrittäminen	287
9.4	Seksuaalinen häirintä	289
9.5	Tasa-arvo urheilujournalismissa	291
VII	URHEILUN KURINPITO	293
1	Järjestöllisen kurinpidon lähtökohdat	293
2	Järjestön toimivalta kurinpitotoimia määrättäessä..	295
3	Sitouttaminen kurinpitoon.....	298
3.1	Sitouttaminen järjestöllisen kurinpidon peruskysymyksenä	298
3.2	Säännöt ja sääntöketjutus	299
3.3	Sopimukseen perustuva sidonnaisuus.....	300
4	Yhdistyksen jäsenen erottaminen kurinpitotoimena	303
5	Tekoja, joita on määrätty kurinpidossa rangaistavaksi	305
5.1	Epäurheilijamaisuus ja tunnusmerkistön täsmällisyysvaatimus	305
5.2	Ottelutuloksesta sopiminen ja vedonlyöntivilppi.....	306
5.3	Loukkaava kielenkäyttö, häiritsevä käyttäytyminen, sääntörikkomukset ja muita epäurheilijamaisuuden muotoja	308
6	Kurinpitoseuraamusten lajit ja seuraamisen mittaaminen.....	310
6.1	Kurinpitoseuraamisen määräämisessä noudatettavat periaatteet	310
6.2	Käytössä olevia kurinpitoseuraamuksia	314
7	Kurinpitoa lähellä olevat toimet.....	319
8	Kurinpitomenettely, kollektiivirangaistus ja kurinpidon vaikutukset	320

VIII DOPING	325
1 Lyhyt dopingin historia	325
2 Antidopingtoiminnan organisointi ja tehokas <i>lex sportiva</i>	335
2.1 Millä perusteella dopingista on voitu antaa kurinpitoseuraamus?	335
2.2 Antidopingtoiminnan kansainväliset ulottuvuudet.....	336
2.3 Antidopingtoiminta Suomessa	339
2.4 Antidopingtoiminnan universaalisuus.....	340
3 Olinpaikkatietojen ilmoittaminen	341
4 Mikä on dopingrikkomus?	343
5 Dopingtestaustoiminta	346
5.1 Laboratorioiden akkreditointi ja toiminta.....	346
5.2 Testauksen suorittaminen	346
5.3 ADT:n valvontalautakunnan toimet dopingrikkomuksen havaitsemiseksi	348
5.4 A- ja B-näytteen analysointi.....	350
5.5 Menettelyvirheiden vaikutus	350
6 Lääketieteellinen näyttö dopingista	351
6.1 Kiellettyjen aineiden ja menetelmien määrittäminen ja todistustaakkasäännöt	351
6.2 Yksittäisiä aineita ja menetelmiä	353
7 Epäsuora näyttö dopingrikkomuksesta ja eräät dopingrikkomuksen lajit	356
7.1 Epäsuoran näytön perusteet.....	356
7.2 Tunnustaminen ja kolmannen tahon lausuma .	356
7.3 Dopingpakoilu ja olinpaikkatiedot	357
7.4 Dopingvalvonnan ja -testin manipulointi	358
7.5 Dopingaineiden hallussapito.....	359
7.6 Dopingaineiden välittäminen ja levittäminen ...	361
8 Seuraamuksen määrääminen dopingista	361
8.1 Lajiliiton toimivalta	361
8.2 Vakiorangaistus ja seuraamuksesta vapauttaminen.....	362
8.3 Toimintakiellon sisältö.....	364

8.4	Seuraamukset joukkuelajeissa.....	365
8.5	Seuraamuksen lieventämisperusteet	366
8.6	Dopingrikkomusten vanhentuminen ja kilpailusuoritusten hylkääminen	369
8.7	Muutoksenhaku dopingrikkomusta koskevasta ratkaisusta.....	370
IX	URHEILUKILPAILUT	373
1	Urheilukilpailujen järjestäminen ja arvokilpailut.....	373
1.1	Oikeus urheilukilpailujen järjestämiseen	373
1.2	Arvokilpailujen järjestäminen franchising- konseptilla	383
1.3	Arvokilpailujen järjestämisoikeuden hakeminen ja myöntäminen	385
1.3.1	Päätöksenteon yhdistysoikeudelliset piirteet	385
1.3.2	Soveltuuko kilpailulaki arvokisavalintoihin?	388
1.3.3	Arvokisoja koskeva järjestämissopimus	391
2	Urheilukilpailuihin liittyviä sopimuksia.....	393
2.1	Kaupallisia sopimuksia eri kontaktitahojen kanssa	393
2.2	Katsomoa ja pääsylippuja koskevat oikeuskysymykset	395
3	Osanotto urheilukilpailuihin	397
3.1	Yleistä osallistumisoikeudesta yksilölajien urheilukilpailuihin.....	397
3.2	Individuaalinen sopimus urheilukilpailuun osallistumisesta	398
3.3	Osanottosopimus joukkuelajien sarjoihin	404
3.4	Liigalisenssin myöntäminen ja epääminen	406
3.4.1	Lisenssille asetettavat vaatimukset.....	406
3.4.2	Lisenssihakemusten käsittely ja oikeussuojatiet.....	410

4	Urheilijoiden valinta arvokilpailuihin	412
4.1	Lähtökohtia	412
4.2	Yhdistysoikeudellinen näkökulma.....	413
4.3	Valintakriteerien oikeudellisuus	415
4.4	Oikeussuojatiet arvokisavalinnoissa.....	420
X	SPONSORISOPIMUS	423
1	Yleistä	423
2	Sopimusoikeudelliset piirteet	424
3	Lain ja normien mukainen markkinointi	428
4	Immateriaalioikeuksien luovuttaminen	430
4.1	Millaisia oikeuksia voidaan hyödyntää kaupallisesti	430
4.2	Nimen kaupallinen hyödyntäminen	431
4.3	Oikeus kuvaan ja ääneen sponsorisopimuksissa.	434
4.4	Urheilijan asut ja välineet.....	435
4.5	Yhteistyökumppani sponsoroinnissa	436
5	Urheilusponsorointi kilpailuoikeuden kannalta	439
6	Urheilijan edustus- ja muut asut ja sponsorisopimukset	443
XI	IMMATERIAALI- JA TELEVISIOINTI- OIKEUDET	445
1	Immateriaalioikeudet urheilutoiminnassa	445
1.1	Yleistä.....	445
1.2	Tekijänoikeus urheilutoiminnassa	446
1.3	Luettelosuoja	449
1.4	Oikeus tavaramerkkiin.....	451
1.5	Voiko taktisiin kuvioihin liittyä immateriaalisia tai muita oikeuksia?	455
1.6	Patentit urheilutoiminnassa	456
2	Televisiointi- ja muut lähetysoikeudet	456
2.1	Lähetysoikeuden perusta, sisältö ja rajoitukset ..	456
2.2	Lähetysoikeuden luovutus.....	464
2.3	Alueelliset rajoitukset ja <i>Murphy</i> -tapaus	468

XII VAHINGONKORVAUS URHEILUSSA	473
1 Johdanto	473
2 Tuottamus vahingonkorvauksen edellytyksenä	478
3 Vahingonkärsijän myötävaikutus	487
4 Vahingonkorvausoikeudellinen identifikaatio	491
5 Vahingon syy-yhteys	498
6 Korvattava vahinko	501
7 Vastuun rajoittaminen varaumin	508
XIII URHEILUN RIIDANRATKAISU	513
1 Riidanratkaisu yleisissä tuomioistuimissa	513
1.1 Prologi: Tuomioistuinasia vai ei?	513
1.2 Prosessinedellytykset	
urheilutoimintakontekstissa	516
1.2.1 Perus- ja ihmisoikeusulottuvuus	516
1.2.2 Tuomioistuinasiaa ja oikeussuojan	
tarvetta koskeva prosessinedellytys	
urheilukontekstissa	518
1.2.3 Prosessinedellytys yhdistyksen päätöstä	
koskevissa asioissa	520
1.2.4 Minna Lainiota koskeva KKO:n ratkaisu	
1998:122.....	522
1.2.5 Muita tuomioistuimen	
tutkimisedellytyksiin liittyviä asioita	525
2 Turvaamistoimet urheilua koskevissa	
tuomioistuinasioissa	526
3 Urheilun oikeusturvalautakunta	
riitojenratkaisuforumina	529
3.1 Lautakunnan perustaminen ja valitseminen	529
3.2 Asianosaiset lautakunnassa	531
3.3 Valituksen kohde lautakunnassa.....	534
3.3.1 Sääntömääräykset ja vertailu	
tuomioistuinten toimivaltaan urheilussa..	534
3.3.2 Valituksenalaisen päätöksen	
sääntöjenvastaisuus ja kysymys	
laillisuuskontrollista lautakunnassa	535

3.3.3	Lautakunnan toimivalta arvokilpailuvalinnoissa.....	539
3.4	Menettelystä oikeusturvalautakunnassa.....	542
3.5	Lautakunnan ratkaisukäytännöstä	544
3.6	Urheilun oikeusturvalautakunta välimiesoikeutena	547
4	Muu kotimainen välimiesmenettely urheiluriidoissa	548
5	CAS riitojenratkaisuforumina.....	550
XIV RIKOSOIKEUS		
	URHEILUTOIMINNASSA	555
1	Yleistä	555
2	Dopingrikokset.....	558
3	Väkivalta urheilussa.....	563
4	Kuolemantuottamukseen ja muuhun vahingoittumiseen perustuva kilpailunjärjestäjän rikosvastuu.....	569
5	Sopupelit ja vedonlyöntipetos urheiluveikkauksessa	572
5.1	Sopupelit rikosoikeuden kartalla.....	572
5.2	Vedonlyöntipetos.....	574
5.3	Näytön hankkiminen urheilukilpailujen manipuloinnista.....	579
6	Avustuspetos.....	580
7	Kunnianloukkaus urheilussa.....	583
7.1	Sananvapaus ja urheiluun liittyvän kielenkäytön rikosoikeudelliset seuraamukset....	583
7.2	KKO:n ratkaisu 2005:137 – tunnusmerkistön täytyminen ja sanktiokumulaatio.....	588
7.3	Urheilijan yksityiselämän rikosoikeudellinen suoja.....	591
8	Muita rikostyyppejä	593

XV URHEILU JA YMPÄRISTÖOIKEUS	595
1 Jokamiehenoikeudesta urheilukilpailujen järjestämiseen luonnossa	595
2 Ratsastukseen liittyviä ympäristöoikeudellisia ongelmia	598
3 Oikeus kerätä latumaksuja.....	601
4 Suunnistukseen ja ampumaurheiluun liittyviä ympäristöoikeuden kysymyksiä	602
XVI URHEILU JA VEROTUS.....	605
1 Johdanto	605
2 Urheilujärjestöjen yleishyödyllisyys ja sen vaikutus verotukseen	608
3 Talkootyö ja sen verotus	611
4 Urheilijan verotus.....	613
5 Muita yksittäisiä kysymyksiä	617
Lähdeluettelo	619
Oikeustapauseruettelo	643
Henkilöhakemisto.....	649
Asiahakemisto	653